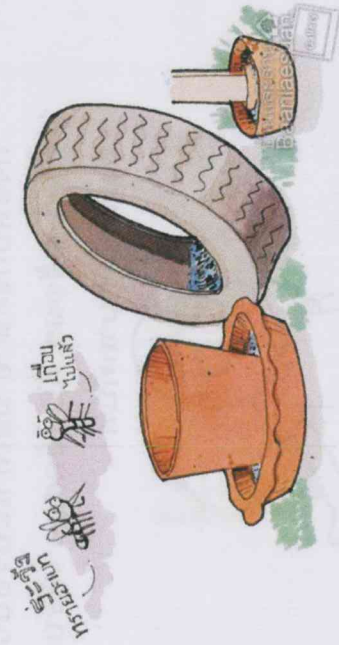

การป้องกันโรคไข้เลือดออก

- ❖ หลีกเลี่ยงไม่ให้ยุงลายกัดโดยให้เด็กนอนกางมุ้งในเวลากลางวันหรือไม่เข้าไปอยู่ในที่มีแดดและอับชื้น
- ❖ ทำลาย ยุงตัวแก็โดยการพ่นหมอกควันและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่
- ❖ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายโดย
  1. ปิดฝาภาชนะเก็บน้ำให้มิดชิด
  2. ใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูงหรือปลากัดในภาชนะเก็บน้ำที่ปิดฝาไม่ได้
  3. ทำลายภาชนะที่มีน้ำขังหรือไม่ใช้แล้ว
  4. ใส่ทรายอะเบท เกลือ น้ำส้มสายชู หรือผงซักฟอก ลงในจานรองตุ้กับข้าวหรือภาชนะที่มีน้ำขัง
  5. หมั่นตรวจดูลูกน้ำยุงลายในภาชนะที่มีน้ำขังทั้งในและนอกบ้านทุก 7 วัน ถ้าพบให้ทำลายทันที

สาระน่ารู้

- สามารถรู้ว่าเป็นไข้เลือดออกตั้งแต่วันแรกหรือไม่
  - ใน 1-2 วันแรกจะไม่สามารถแยกจากโรคอื่นๆ ได้ จำเป็นต้องนัดมาตรวจร่างกายและอาศัยการตรวจเลือด
- จะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นไข้เลือดออก
  - ผู้ป่วยจะมีไข้สูงลอย ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว มีอาการหน้าแดง มีจุดแดงๆ หรือจุดเลือดออกเล็กๆ ตามแขน ขา รักแร้ และลำตัว
- หากรีดเชนแล้วมีจุดเลือดออกจะเป็นไข้เลือดออกทุกรายหรือไม่
  - ไม่จริงทุกราย มีเชื้อโรคมามากมายที่ทำให้เกิดจุดเลือดออกแบบไข้เลือดออกได้เช่นกัน
- เมื่อทราบว่า เป็นไข้เลือดออกแล้วต้องดูแลอย่างไร
  - รักษาตามอาการ เช่น ถ้ามีไข้สูงควรให้รับประทานยาพาราเซตามอล เช็ดตัวบ่อย ๆ ด้วยน้ำอุ่น ให้รับประทานอาหารอ่อน ๆ และเฝ้าติดตามอาการนำก่อนหรือกเพื่อช่วยเหลือได้ทันเวลา

โรคไข้เลือดออก (Dengue)

ด้วยความปรารถนาดีจาก

คณะผู้บริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลอนนทยายหอม

นายสุพจน์ ทวนประเสริฐ

นายก อบต.อนนทยายหอม

จัดทำโดย

งานสาธารณสุข

สำนักปลัดฯ

องค์การบริหารส่วนตำบลอนนทยายหอม

โทร. ๐๓๔-๓๔๔๔๓๕

โรคไข้เลือดออก (Dengue)

สาเหตุ

โรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่เกิดจากยุงลาย Aedes aegypti ตัวเมียบินไปกัดคนที่ป่วยเป็นไข้เลือดออก โดยเฉพาะช่วงที่มีไข้สูง เชื้อไวรัสแดงก็จะเพิ่มจำนวนในตัวยุงประมาณ 8-10 วัน เชื้อไวรัสแดงก็จะเข้าไปฝังกระเพาะและต่อมน้ำลายของยุง เมื่อยุงกัดคนก็จะแพร่เชื้อสู่คน เชื้อจะอยู่ในร่างกายคนประมาณ 2-7 วันในช่วงที่มีไข้ หากยุงกัดคนในช่วงนี้ก็จะรับเชื้อไวรัสมาแพร่ให้กับคนอื่น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็ก ยุงลายชอบออกหากินในเวลากลางวัน ชอบวางไข่ตามภาชนะที่มีน้ำขัง เช่นยางรถยนต์ กะลา กระป๋อง จานรองขาตู้กับข้าว

อาการ

1. ไข้สูงลอย : ไข้ 39-40, มักมีหน้าแดง, โดยมักไม่ค่อยมีอาการน้ำมูกไหลหรือไอเด็กโตอาจมีอาการปวดเมื่อยตามตัว และปวดศีรษะ อาการไข้สูงมักมีระยะ 4-5 วัน
2. อาการเลือดออก : เลือดกำเดาไหล, เลือดออกตามไรฟัน, เลือดออกในกระเพาะ โดยจะมีอาการ อาเจียนเป็นเลือด หรือถ่ายดำ, จุดเลือดออกตามตัว
3. ตับโต
4. ความผิดปกติของระบบไหลเวียนเลือดหรือ ช็อค : มักจะเกิดช่วงไข้จะลดโดยผู้ป่วยจะมีอาการกระสับกระส่ายมือเท้าเย็น รอบปากเขียว อาจมีอาการปวดท้องมาก ก่อนจะมีอาการช็อค ชีพจรเบาเร็ว ความดันต่ำ

การดูแลรักษาเมื่อเป็นไข้เลือดออก

โดยทั่วไปจะรักษาตามอาการและความรุนแรง ถ้าอาการไม่รุนแรงจะหายได้เอง โดยไม่ต้องใช้ยารักษาในรายที่มีอาการรุนแรงให้รักษาตามอาการ ดังนี้

- ✚ ถ้าผู้ป่วยมีไข้สูง ควรใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดตัวเพื่อลดไข้และป้องกันอาการชักจากไข้สูง
- ✚ หากจำเป็นต้องให้ยาลดไข้ ควรใช้ยาพาราเซตามอล ห้ามให้ยาแอสไพริน เพราะจะทำให้ให้เส้นเลือดเปราะและแตกง่าย
- ✚ ถ้าผู้ป่วยมีอาการอ่อนเพลียหรือขาดน้ำให้ดื่มน้ำผลไม้หรือน้ำตาลเกลือแร่บ่อยๆ
- ✚ ให้รับประทานอาหารอ่อนๆ ย่อยง่าย เช่น ข้าวต้ม โจ๊ก นม น้ำหวาน
- ✚ ติดตามอาการอย่างใกล้ชิด ถ้าเกิดอาการนำช็อค คือ ปัสสาวะน้อยลง กระสับกระส่าย มือเท้าเย็นรอบปากเขียว หรือมๆ กับ ไข้ลดลง ให้รีบนำส่งโรงพยาบาลทันที

การป้องกัน

รักษาร่างกายให้แข็งแรง เพื่อให้ร่างกายสามารถสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคได้ โดย

- ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และพักผ่อนให้เพียงพอ
- อยู่ในที่ที่อากาศถ่ายเทสะดวก
- หลีกเลี่ยงความเครียด นุหรือ สุรา และยาเสพติด
- ระวังรักษาร่างกายให้อบอุ่นในช่วงอากาศหนาวเย็น หรืออากาศเปลี่ยนแปลง
- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ผัก และผลไม้

เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารและวิตามินพอเพียง

ระมัดระวังการติดเชื้อ

ใช้หวัดใหญ่โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน และช่วงอากาศเย็นซึ่งมีแมลงพาหุพาโรคกระจายโรคได้มากขึ้น โดย

- ไม่คลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วย
- ไม่ใช้แก้วน้ำ หลอดดูด
- รับประทานอาหาร ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดมือ ร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะสิ่งของผู้ป่วย

- ใช้ช้อนกลางทุกครั้ง เมื่อรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น
- หมั่นล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำและสบู่ เพื่อช่วยป้องกันการแพร่และการติดเชื้อได้อย่างดี

- หลีกเลี่ยงสถานที่ที่มีผู้คนแออัดมาก และอากาศถ่ายเทไม่สะดวก
- ผู้ป่วยโรคหวัดใหญ่ควรระมัดระวังไม่แพร่เชื้อโดยระวังไม่ไอจามรดผู้อื่นและใช้ผ้าหรือกระดาษทิชชูปิดปากทุกครั้งเมื่อไอจาม หรือสวมหน้ากากอนามัย หมั่นล้างมือบ่อยๆ และไม่คลุกคลีกับผู้อื่น

- ปัจจุบันยังไม่แนะนำให้ประชาชนฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ แต่ผู้สูงอายุและผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น โรคปอด โรคหัวใจ ผู้จะเดินทางไปประเทศที่มีไข้หวัดใหญ่ หรือจะไปอยู่ในประเทศเขตหนาวเป็นเวลานาน ควรปรึกษาแพทย์เพื่อฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ล่วงหน้า

ไข้หวัดใหญ่

Influenza

องค์การบริหารส่วนตำบลอนายหอม
งานสาธารณสุข
โทร. 034-388-435

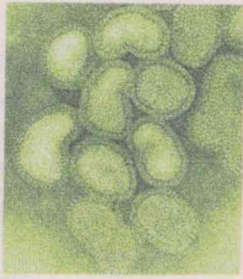
ด้วยความปรารถนาดีจาก

งานสาธารณสุข

องค์การบริหารส่วนตำบลอนายหอม

ไข้หวัดใหญ่

เป็นโรคติดเชื้อไวรัสของระบบทางเดินหายใจ เกิดขึ้นได้ทุกเพศทุกวัย โรคนี้มีภูมิอากาศรุนแรงกว่าไข้หวัดธรรมดา และมีโอกาสเกิดอาการแทรกซ้อนได้มากกว่า

สาเหตุ
เกิดจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ซึ่งอยู่ในน้ำมูก และเสมหะของผู้ป่วย

การแพร่ติดต่อ

การติดต่อเกิดขึ้นได้ง่ายในระหว่างผู้ใกล้ชิดที่อยู่ในสถานที่แออัด อากาศถ่ายเทไม่สะดวก เช่น โรงมหรสพ โรงภาพยนตร์ และอาคารบ้านเรือนที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ใช้หวัดใหญ่ติดต่อจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง จากการไอหรือจามรดกัน หรือเชื้อไวรัสอาจติดมากับมือ ผ้าเช็ดหน้า แก้วน้ำ ฯลฯ ที่เมื่อนำมูก น้ำลาย และเสมหะของผู้ป่วย นอกจากนั้นยังอาจติดจากการหายใจเอาเชื้อไวรัสในฝอยละอองน้ำมูกน้ำลายที่ฟุ้งกระจายอยู่ในอากาศเข้าสู่ร่างกายเยื่อจมูกและปาก และสามารถแพร่เชื้อไปสู่คนอื่นได้มากในช่วง 3-7 วัน นับจากเริ่มป่วย

อาการของโรค

หลังจากได้รับเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่เข้าสู่ร่างกายประมาณ 1-3 วัน ผู้ป่วยจะเริ่มมีไข้สูงเฉียบพลัน หนาวสั่น ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลียมาก ไอแห้ง ๆ คอแห้ง คันคอ เจ็บคอ อาจมีอาการคัดจมูก น้ำมูกไหล จามหรือมีเสมหะมาก และตาแดง ตาแฉะตามมา โดยทั่วไปผู้ป่วยที่เป็นเด็กมักมีไข้สูงกว่าผู้ใหญ่ และอาจพบอาการคลื่นไส้ อาเจียน และท้องเสียได้

ผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ส่วนใหญ่ มักมีอาการรุนแรง และป่วยนานกว่าไข้หวัดธรรมดา แต่ก็มีอาการดีขึ้นภายใน 5 วันหลังป่วย และหายเป็นปกติภายใน 7-10 วัน

อาการแทรกซ้อน

ผู้ป่วยบางรายโดยเฉพาะผู้สูงอายุ เด็กเล็ก ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น โรคปอดหรือโรคหัวใจ อาจเกิดอาการแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม หลอดลมอักเสบ พูซันกลางอักเสบ ได้มากกว่าคนอื่น ๆ และอาจมีอาการรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

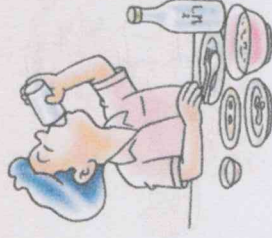
การรักษา

ใช้การรักษาตามอาการเป็นหลัก ควรดูแลตนเองในเบื้องต้น โดย

- กินยาลดไข้ เช็ดตัวด้วยน้ำธรรมดา

- นอนพักมากๆ ในที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก อากาศอบอุ่น ไม่ชื้นเกินไป
- ดื่มน้ำมากๆ ดื่มน้ำเย็น
- พยายามรับประทานอาหารให้ได้ตามปกติ และควรเป็นอาหารที่ปรุงสุกใหม่ ๆ รสไม่จัด
- รับประทานผลไม้ หรือดื่มน้ำผลไม้มากๆ เช่น ฝรั่ง ส้ม ซึ่งให้วิตามินซีสูง

- หากอาการไม่ดีขึ้นภายใน 2 วัน ต้องรีบพบแพทย์ทันที โดยเฉพาะเด็กเล็กหรือผู้สูงอายุ
- กรณีผู้ป่วยสูงอายุและเด็กเล็กที่มีอาการรุนแรงมากต้องรีบพบแพทย์ทันที และหากรับประทานอาหารได้น้อย อาจให้วิตามินเสริม รวมทั้งวิตามินซี

โรคโควิด-19

เป็นโรคที่มีสาเหตุจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ พบครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน องค์การอนามัยโลก ประกาศชื่ออย่างเป็นทางการสำหรับเรียกโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ว่า “โควิด-19” (COVID-19) ซึ่งเป็นเชื้อไวรัสที่มีความเกี่ยวข้องกับพันธุกรรม กับเชื้อไวรัสที่เป็นต้นเหตุของโรคซาร์ส

เชื้อไวรัสโควิด-19

แพร่กระจายได้อย่างไร

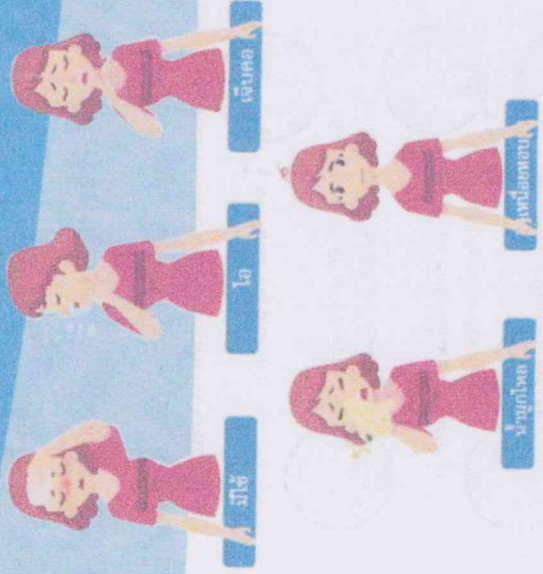
ผ่านการสัมผัสโดยตรงกับฝอยละออง (Droplet) น้ำมูก น้ำลาย ที่เกิดจากการไอ จาม ของผู้ติดเชื้อ และการสัมผัสพื้นผิวที่มีเชื้อไวรัสบนเป็อนแล้วไปสัมผัสปาก จมูกและตา

กลุ่มเสี่ยง

1. ผู้ที่เดินทางมาจากต่างประเทศ (พื้นที่เขตติดโรคติดต่ออันตราย และพื้นที่ที่มีการระบาดต่อเนื่อง)
2. ผู้ที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด หรือสถานที่ที่กรมควบคุมโรคประกาศ ให้สังเกตอาการตนเองที่บ้าน 14 วัน
3. ผู้ที่สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยโควิด-19
4. บุคลากรทางการแพทย์ ที่สัมผัสผู้ป่วย

อาการสำคัญ

5 แนวทางการทำความสะอาด

แอลกอฮอล์ 70%

ไม่ต้องผสมน้ำ เช็ดเป็นเวลา 30 วินาที : สำหรับพื้นผิวที่เป็นโลหะ

Dettol เดทตอล (4.8% Chloroxylenol)

น้ำยา 25 ซีซี ผสมน้ำ 1 ลิตร : สำหรับซักผ้า เช็ดทำความสะอาดพื้นผิว

ผงซักฟอก ผสมน้ำร้อน 70°C

สำหรับทำความสะอาด วัสดุที่เป็นผ้า

ทำความสะอาดเป็นเวลา 25 นาที เช่น เสื้อผ้า ผ้าปูที่นอน

ไฮเตอร์ น้ำยาซักผ้าขาว ขวดสีชมพู

(6% sodium hypochlorite)

น้ำยา 5 ผา ผสมน้ำ 1 ลิตร : สำหรับเช็ดลูกบิดประตู โต๊ะ เตียง เก้าอี้ และพื้นผิวทั่วไป โดยเช็ดทิ้งไว้ 10 นาที แล้วเช็ดตามด้วยน้ำสะอาด

สบู่ ที่มีค่า pH มากกว่า 9

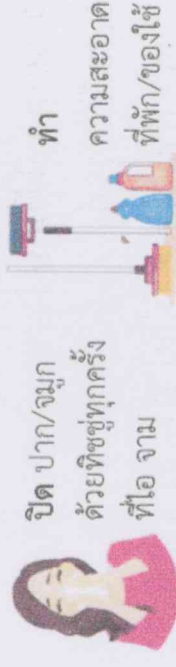
ฟอกมือ 20 วินาที และใช้ชำระล้างร่างกาย

ช่วงกักตัว 14 วัน ต้องทำอะไร

คำแนะนำสำหรับผู้สัมผัสเสี่ยงสูง เพื่อสังเกตอาการ ณ ที่พักอาศัย

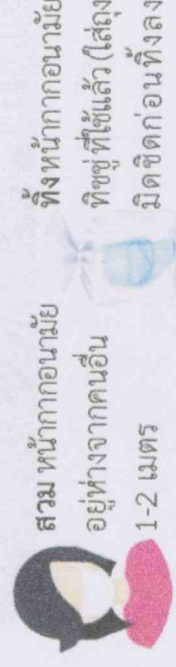
หยุดเรียน/ทำงาน กิจกรรมต่างๆ

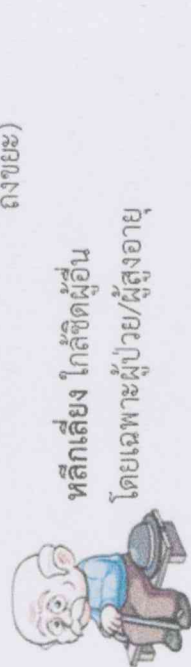
ปิด ปาก/จมูก ด้วยทิชชูทุกครั้ง ที่ไอ จาม

ห้าม ทานอาหาร ร่วมภาชนะกับผู้อื่น ให้แยกของใช้ส่วนตัว

สวม หน้ากากอนามัย อยู่ห่างจากคนอื่น 1-2 เมตร

หลีกเลี่ยง ใกล้ชิดผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ป่วย/ผู้สูงอายุ

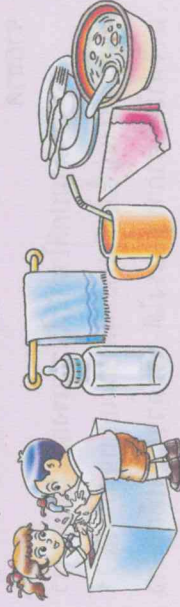
สังเกตอาการ

- วัตถุประสงค์ร่างกายทุกวัน (มีไข้ 37.5 องศาเซลเซียส ขึ้นไป)
- ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจหอบเหนื่อย
- บันทึกรายงาน หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ ตามที่ตกลงไว้เป็นประจำ
- หากพบอาการป่วยอย่างใดอย่างหนึ่ง ควรแจ้งเจ้าหน้าที่ เพื่อส่งพบแพทย์

การป้องกันโรค

โรคนี้อาจไม่มีวัคซีนป้องกัน แต่ป้องกันได้โดย

การรักษาสุขอนามัย ผู้ปกครองควรแนะนำบุตรหลานและผู้เลี้ยงดูเด็กให้ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ (ก่อนและหลังเตรียมอาหาร ก่อนรับประทานอาหาร ภายหลังการขับถ่ายหรือเปลี่ยนผ้าอ้อม ภายหลังการดูแลเด็กป่วย) ตัดเล็บให้สั้น หลีกเลี่ยงการใช้สิ่งของร่วมกัน (เช่น ขวดนม แก้วน้ำ หลอดดูด ผ้าเช็ดหน้า และผ้าเช็ดมือ) และใช้ช้อนกลาง

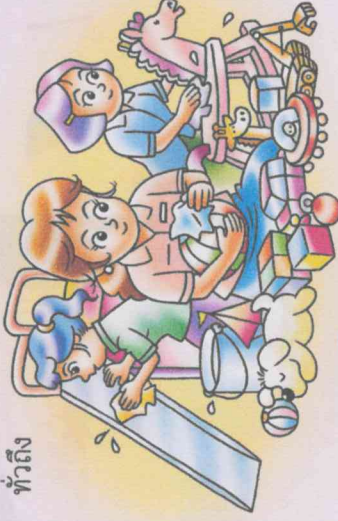

สถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาล ต้องจัดให้มีอ่างล้างมือและล้างมือที่ถูกสุขลักษณะ หมั่นดูแลรักษาสุขลักษณะของสถานที่และอุปกรณ์เครื่องใช้ให้สะอาดอยู่เสมอ รวมถึงการกำจัดอุจจาระเด็กให้ถูกต้องด้วย

การควบคุมโรค

หากพบเด็กป่วย ต้องรีบแยกเพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อแพร่ไปยังเด็กคนอื่น ๆ ผู้ปกครองควรรีบพาเด็กไปพบแพทย์ และหยุดรักษาตัวที่บ้านประมาณ 5-7 วัน หรือจนกว่าจะหายเป็นปกติ ระหว่างนี้ควรสังเกตอาการผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น ไม่ควรพาเด็กไปในสถานที่แออัด เช่น สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ ตลาด และห้างสรรพสินค้า ควรอยู่ในที่ที่มีการระบายถ่ายเทอากาศได้ดี ใช้ผ้าปิดจมูกปกากเวลาไอจาม และระมัดระวังการไอจามรดกัน และผู้เลี้ยงดูเด็กต้องล้างมือให้สะอาดทุกครั้ง หลังสัมผัสน้ำมูก น้ำลาย หรืออุจจาระเด็กป่วย

- หากมีเด็กป่วยจำนวนมาก ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้จัดการสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องดำเนินการ ดังนี้
  - ปิดห้องเรียนที่มีเด็กป่วยหรือปิดทั้งโรงเรียนชั่วคราว (ประมาณ 5-7 วัน)
  - ทำความสะอาดสถานที่เพื่อฆ่าเชื้อโรค บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม สระว่ายน้ำ ครุฑ โรงอาหาร บริเวณที่เล่นของเด็ก สนามเด็กเล่น โดยใช้สารละลายเจือจางของน้ำยาฟอกขาว (20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 1 ลิตร) หรือน้ำยาทำความสะอาดที่ใช้ตามบ้านเรือน
  - ทำความสะอาดของเล่น เครื่องใช้ของเด็กด้วยการซักล้าง แล้วผึ่งแดดให้แห้ง
  - หยุดใช้เครื่องปรับอากาศ เปิดหน้าต่างให้แสงแดดส่องให้ทั่วถึง

แจ้งการระบาดของโรค ได้ที่

- สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค โทร. 0-2590-1882
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสถานีอนามัยทุกแห่ง
- สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร โทร 0-2245-8106, 0-2354-1836 และศูนย์บริการสาธารณสุข กทม. ทุกแห่ง

ติดต่อขอคำแนะนำ ได้ที่

- กรมควบคุมโรค โทร. 0-2590-3333
- สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค โทร.0-2590-3167

โรคมือ เท้า ปาก Hand, Foot and Mouth Disease

องค์การบริหารส่วนตำบลอนวยหอม
งานสาธารณสุข
โทร.034-388-435

โรคมือ เท้า ปาก

เกิดจากเชื้อไวรัสลำไส้หรือเอนเทอโรไวรัสหลายชนิดพบได้บ่อยในเด็กทารกและเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในโรงเรียนอนุบาล สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กเล็ก สถานที่เล่นของเด็กในห้างสรรพสินค้า โดยเฉพาะในที่อยู่รวมกันอย่างแออัด จะมีโอกาสที่เกิดการระบาดได้ โรคเกิดประปรายตลอดปี แต่จะเพิ่มมากขึ้นในฤดูฝน ซึ่งอากาศเย็นและชื้น

การแพร่ติดต่อ

การติดต่อส่วนใหญ่เกิดจากได้รับเชื้อไวรัสเข้าสูปากโดยตรง โรคแพร่ติดต่อย่างในช่วงสัปดาห์แรกของอาการป่วย โดยเชื้อไวรัสติดมากับมือหรือของเล่นที่เปื้อนน้ำลาย น้ำมูก น้ำจากตุ่มพองและแผล หรืออุจจาระของผู้ป่วย และเกิดจากการไอจามรดกัน โดยหายใจเอาเชื้อที่แพร่กระจายจากละอองฝอยของผู้ป่วย สำหรับการติดต่อเชื้อจากอุจจาระ จะเกิดได้ในระยะที่เด็กมีอาการตุเลา จนกระทั่งหายป่วยแล้วประมาณ 1 เดือน แต่จะเกิดขึ้นได้น้อยกว่า

อาการของโรค

หลังจากได้รับเชื้อ 3 - 6 วัน ผู้ติดเชื้อจะเริ่มแสดงอาการป่วยเริ่มด้วยมีไข้ต่ำๆ อ่อนเพลีย ต่อมาอีก 1-2 วัน มีอาการเจ็บปาก กลืนน้ำลายไม่ได้และไม่ยอมทานอาหาร เนื่องจากมีตุ่มแดงที่ลิ้น เพงซอก และกระพุ้งแก้ม จะพบตุ่มหรือพื่นนูนสีแดงเล็ก (มักไม่คัน) ที่ฝ่ามือ ฝ่าเท้า และอาจพบที่ก้นด้วย ตุ่มนี้จะกลายเป็นตุ่มพองใส บริเวณรอบๆ อักเสบและแดง ต่อมาตุ่มจะแตกออกเป็นแผลหลุมตื้นๆ อาการจะทุเลาและหายเป็นปกติ ภายใน 7-10 วัน

การรักษา

- โรคนี้ไม่มีรักษาโดยเฉพาะ แพทย์จะให้ยารักษาตามอาการ เช่น ยาลดไข้ ยาทาแก้ปวด ในรายมีแผลที่ลิ้นหรือกระพุ้งแก้ม
- ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ควรเช็ดตัวเด็กเพื่อลดไข้เป็นระยะ และให้ผู้ป่วยรับประทานอาหารอ่อนๆ รสไม่จัด ดื่มน้ำและน้ำผลไม้ และนอนพักผ่อนมากๆ ถ้าเป็นเด็กอ่อน อาจต้องป้อนนมให้แทนการดูดจากขวด
- ตามปกติโรคมักไม่รุนแรงและไม่มีการแทรกซ้อน แต่เชื้อไวรัสบางชนิด เช่น เอนเทอโรไวรัส 71 อาจทำให้มีอาการรุนแรงได้ จึงควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด หากพบมีไข้สูง ซึม ไม่ยอมทานอาหารหรือดื่มน้ำ อาเจียนบ่อย ท้อง เหนื่อยอ่อนแรง ชัก ต้องรีบพาไปโรงพยาบาลทันที เพราะอาจเกิดภาวะสมองอักเสบ กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ หรือน้ำท่วมปอด ซึ่งจะรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

โรคไวรัสซิกา และการติดเชื้อไวรัสเด็งกี โรคไข้เลือดออก ที่คุณแม่ตั้งครรภ์ควรรู้

โรคไข้ซิกากิดจากอะไร

โรคไข้ซิกา เกิดจากการติดเชื้อไวรัสซิกา (Zika virus) พบครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2490 ในป่าซิกาแถบประเทศกัวเตมา ซึ่งไวรัสซิกาเป็นอาร์เอ็นเอสายเดี่ยวกับ ภูเก็ตไวรัส (Flavivirus) จำพวกเดียวกับไวรัสไข้เหลือง ไวรัสเด็งกี ไวรัสเวสต์ไนล์ และไวรัสไข้สมองอักเสบเจอี โดยมีศูนย์กลางเป็นพหุนำโร

ไวรัสซิกา (Zika virus ZIKA) แพร่กระจายได้อย่างไร

- 1.เกิดจากการถูกยุงลายที่มีเชื้อไวรัสซิกากัด
- 2.การถ่ายทอดเชื้อจากมารดาสู่ทารกในครรภ์ หรือระหว่างคลอด

3.การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสซิกา ได้รับเชื้อนานเท่าไรจึงมีอาการป่วย (ระยะฟักตัวของโรค) หลังจากได้รับเชื้อสามารถแสดงอาการได้เร็วที่สุด 3 วัน และช้าที่สุด 3 วัน โดยเฉลี่ยอยู่ในช่วงประมาณ 4-7 วัน โดยอาการจะเห็นได้ชัดเจน

อาการเป็นอย่างไร

อาการที่พบบ่อย มีไข้ มักเป็นไข้ต่ำๆ มีผื่นแดง ตามบริเวณลำตัวและแขนขา ฝ่ามือ เชื้อบูตาอักเสบ (ตาแดงแต่ไม่มีขี้ตา ปวดศีรษะ และอาจมีต่อมน้ำเหลืองโต อุจจาระร่วงซึ่งโดยปกติแล้วอาการเหล่านี้จะเป็นเพียงเล็กน้อย ไม่รุนแรง ร้อยละ 80 ของผู้ป่วยอาจไม่แสดงอาการก็ได้

การติดเชื้อในผู้ป่วยตั้งครรภ์จะมีผลต่อทารกในครรภ์อย่างไร ทารกที่คลอดจากมารดาที่ติดเชื้อไวรัสซิกาจะพบทารกมีภาวะศีรษะเล็ก (Microcephaly) "ได้" ไม่ว่าจะมารดาติดเชื้อไวรัสซิกา ในช่วงไตรมาสที่ 1 แม่มีมารดาไม่มีอาการผิดปกติ โดยไวรัสจะเพิ่มจำนวนขึ้นภายในเซลล์ประสาท ทำให้เซลล์ประสาทตั้งต้นถูกเคลื่อนย้าย และมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของเซลล์ประสาท ทำให้เซลล์สมองของทารกเกิดสมองพิการแต่

กำเนิดส่งผลต่อการได้ยิน การมองเห็น พัฒนาการและสติปัญญา

สำหรับการวินิจฉัยการติดเชื้อของทารกในครรภ์ (Congenital Zika syndrome) ต้องส่งตรวจดังนี้

*ส่งเลือดของทารกและมารดาตรวจ ZIKV IgM และ Dague IgM ทาก ZIKV IgM ให้ผลลบ ให้เก็บ Plasma ครั้งที่สอง ของทารกอีกครั้่ง

*ส่งปัสสาวะและเลือดของทารกและมารดา เพื่อส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของไวรัส Zika โดยวิธี RT-PCR ถ้าทารกได้ทำการตรวจน้ำไขสันหลังด้วย

ทารกใดบ้างที่ต้องได้รับการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อวินิจฉัยการติดเชื้อไวรัส Zika

- 1.ทารกที่คลอดจากมารดาที่ขึ้นย่นหรือสงสัยว่ามีการติดเชื้อไวรัส Zika
- 2.ทารกที่อายุน้อยกว่า 1 เดือน ที่ตรวจพบความผิดปกติที่สงสัยว่าอาจเป็น congenital Zika syndrome

โรคใช้ชีกรักษาอย่างไร

ปัจจุบันยังไม่มียาหรือวัคซีนที่จำเพาะเจาะจงกับโรคติดเชื้อไวรัสซิกา การรักษาหลักคือ การรักษาตามอาการ เช่น ใช้ยาลดไข้ หรือยาบรรเทาอาการ

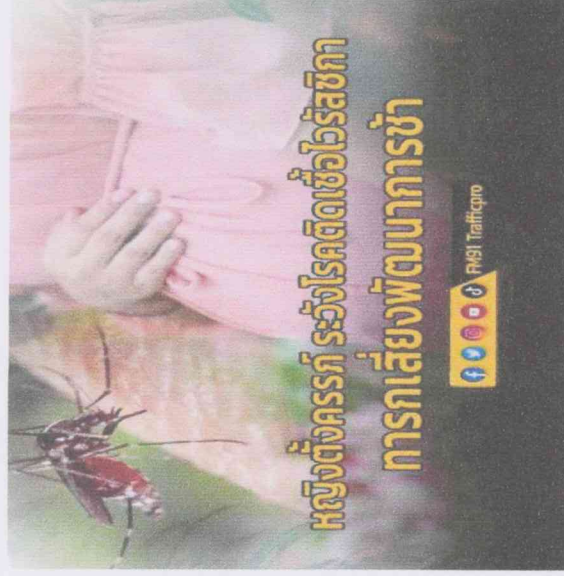
ส่วนการดูแลรักษาภาวะ congenital Zika syndrome คือ การติดตามอาการอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องเพื่อประเมินความผิดปกติ การเจริญเติบโตหรือแพทย์ทั่วไป นัดที่อายุ 1,2,3,4,6,9,12,18 และ 24 เดือน รวมทั้งประเมินการดูดกลืน การสำลัก การนอนหลับ การเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ การได้ยิน (ABR) ภายในอายุ 1 เดือนแรก และอายุ 4-6 เดือน ตรวจตาโดยจักษุแพทย์ที่แรกเกิดและอายุ 3 เดือน หากทารกมีความผิดปกติให้ไปพบแพทย์เฉพาะทาง ให้เร็วที่สุด

การป้องกันและการติดเชื้อไวรัสซิกา Zika

1. การป้องกันอาการถูกยุงกัด

- สวมเสื้อแขนยาวและกางเกงขายาวเพื่อปกคลุมผิวหนัง โดยใช้เสื้อผ้าสีสว่าง ถ้าทำไม่ได้ควรทากันยุงป้องกัน

- นอนกางมุ้ง และติดมุ้งลวดที่ประตู หน้าต่าง
  - กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน โดยการทำความสะอาด การเทน้ำทิ้ง หรือครอบฝาภาชนะที่สามารถบรรจุน้ำ เช่น กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง
2. ในผู้ที่ได้รับวินิจฉัยว่าติดเชื้อไวรัส Zika ควรมีการป้องกันที่เหมาะสมหากมีเพศสัมพันธ์อย่างน้อย 1 เดือน
  3. ปรึกษาแพทย์ก่อนจะเดินทางไปต่างประเทศ หรือไปในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

ไข้เลือดออก 4 สายพันธุ์ มีอะไรบ้าง

เชื้อไวรัสไข้เลือดออกเด็งกีมีทั้งหมด 4 สายพันธุ์ ได้แก่ DENV-1, DENV-2, DENV-3, DENV-4 โดยส่วนใหญ่แล้วไข้เลือดออกเด็งกีก็มีอาการแสดงหรืออาจมีอาการเพียงเล็กน้อย แต่ในบางรายก็สามารถเกิดเป็นไข้เลือดออกเด็งกี ชนิดรุนแรงได้

ข้อมูลโรคและการแพร่กระจาย

- ไข้เลือดออกเด็งกีมี 4 สายพันธุ์ในเขตเอเชีย (DENV-1, DENV-2, DENV-3, DENV-4) โดยที่ DENV-1 และ DENV-2 พบได้บ่อยที่สุด
- แผลงัดยุงลายเป็นพาหุพาหุ
- กระจายตัวตามเขตร้อนและเขตอบอุ่น

อาการ

- ไข้ ต่อมทอนซิลอักเสบ ปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ
- ผื่น ผื่นแดง เวลามีไข้
- ปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ
- อาการคล้ายกับโรคอื่น

การแพร่ระบาดในประเทศไทย

- ไข้เลือดออกเด็งกีมี 4 สายพันธุ์
- พบครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี 2555
- แผลงัดยุงลายเป็นพาหุพาหุ

การรักษาอาการ

- ไข้เลือดออกเด็งกีไม่มีวัคซีนป้องกัน
- รักษาตามอาการ
- ระวังการติดเชื้อ

ด้วยความปรารถนาดีจาก

งานสาธารณสุข

สำนักงานปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลอนนขาหนองหมอม

โทร. 034-388435

พฤติกรรมเสี่ยง ต่อการติดเชื้อเอชไอวี

ไม่สวมถุงยางอนามัย
เมื่อมีเพศสัมพันธ์
แม้เพียงครั้งเดียว

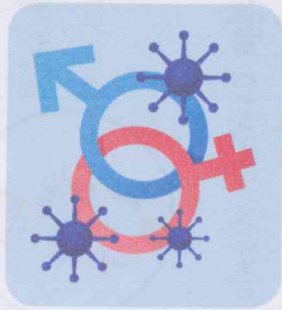
ก็สามารถติดเชื้อเอชไอวีได้

ถุงยางอนามัยแตก
รั่ว หลุด

มีคู่นอนมากกว่า 1 คน

คู่นอนเป็นโรคติดต่อ
ทางเพศสัมพันธ์

เคยติดเชื้อโรคติดต่อ
ทางเพศสัมพันธ์

ใช้เข็มฉีดยาเสพติด
ร่วมกับผู้อื่น

เอดส์ป้องกันได้อย่างไร

ปัจจุบันถึงแม้จะมียาต้านไวรัส ที่ใช้ในการรักษาโรคเอดส์อยู่ แต่ก็ยังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ ดังนั้นยาตลอดอายุอย่างต่อเนื่อง การป้องกันจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด โดย

- ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับทุกคนและทุกช่องทาง
- สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ปลอดภัย

• ไม่ใช้ยาเสพติดทุกชนิดโดยเฉพาะชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด

• ให้น้ำยาต้านไวรัส แก่แม่ที่ติดเชื้อเอชไอวีขณะตั้งครรภ์ เพื่อป้องกันการถ่ายทอดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก

• ใช้น้ำยาต้านเชื้อเอชไอวีก่อนการสัมผัสเชื้อ Pre-Exposure Prophylaxis หรือ PrEP ร่วมกับถุงยางอนามัย

• ทานยาต้านไวรัส หลังสัมผัสเชื้อ PEP หรือ Post-Exposure Prophylaxis ภายใน 72 ชั่วโมงหลังจากมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน

กองควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
โทร. 0 2860 8751-6
www.bangkok.go.th/health www.bangkok.go.th/aids

องค์การบริหารส่วนตำบลคอนยายหอม
งานสาธารณสุข
โทร. 034-388-435

เอชไอวี/เอดส์ เข้าใจง่าย ป้องกันได้

เอชไอวี กับ ไอเอดส์ ต่างกันนะ

HIV คือ เชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดโรคเอดส์

เชื้อไวรัสนี้จะไปทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย และสามารถอยู่ในร่างกายได้นาน 7-10 ปี โดยไม่แสดงอาการ แต่สามารถแพร่เชื้อได้

AIDS คือ กลุ่มอาการที่เกิดเบื้องมาจากเชื้อไวรัสเอชไอวี

เมื่อระบบภูมิคุ้มกันถูกทำลายจนภูมิคุ้มกันของร่างกายต่ำกว่าปกติ ทำให้ติดเชื้อเอชไอวีได้ง่าย โดยเฉพาะเชื้อฉวยโอกาส เช่น วัณโรค เชื้อรา ปอดบวม หรือเป็นมะเร็งบางชนิดได้ง่ายกว่าคนปกติ

ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ไม่จำเป็นต้องเป็นโรคเอดส์เสมอไป ถ้าได้รับยาต้านไวรัสอย่างรวดเร็

ปัจจัยและโอกาสเสี่ยงที่จะติดเชื้อเอชไอวี

การที่คน ๆ หนึ่งจะติดเชื้อเอชไอวี หรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ด้านดังนี้

1. ปริมาณของเชื้อ ต้องมีจำนวนเชื้อ HIV ในปริมาณมากพอในสารคัดหลั่งที่เป็นที่อยู่ของเชื้อ ได้แก่ เลือด น้ำอสุจิ น้ำในช่องคลอด น้ำนมแม่ ตามลำดับ

2. คุณภาพของเชื้อ เชื้อเอชไอวีที่ถ่ายทอดได้ คือ เชื้อที่อยู่ในร่างกายของมนุษย์เท่านั้น เชื้อที่อยู่ในนอกร่างกาย บนพื้น ยุง ไม่สามารถติดต่อกันได้

3. ช่องทางการติดต่อ

- **ช่องทางออก** คือ ช่องทางที่เชื้อเอชไอวีออกจากร่างกาย เช่น อวัยวะเพศชาย/หญิง ปาดแผล
- **ช่องทางเข้า** คือ ช่องทางที่เชื้อเอชไอวีเข้าสู่ร่างกาย เช่น อวัยวะเพศชาย/หญิง ปาดแผล

หากขาดปัจจัยข้อใดข้อหนึ่งก็ไม่สามารถทำให้ติดเชื้อเอชไอวี

เอชไอวีติดต่อทางใหม่ได้บ้าง

1. ทางเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่โดยไม่สวมถุงยางอนามัย เป็นสาเหตุที่ทำให้ติดเชื้อเอชไอวีมากที่สุด

2. ทางการใช้เข็มฉีดยาเสพติด อาจนำมาซึ่งการรับเชื้อเอชไอวี และเชื้อโรคต่างๆ ที่อยู่ในเลือด อย่างไวรัสถีปอ์อีกเสบซีได้

3. ทางการติดต่อจากแม่สู่ลูก ปัจจุบันมีการป้องกันการติดเชื้อมาตรฐานสูง การที่ติดเชื้อเอชไอวีในขณะตั้งครรภ์ จะติดเชื้อมาตรฐานมีน้อยมากเพียงร้อยละ 0.92

